

Szerkesztői iroda:

Belmagyar-utca végén (Máriaffy-ház), a hová a lap szellemi részét megillető közlemények czimzendők.

Az „Ellenzék” előfizetési díja:

Egész évre . . . 16 forint. Negyedévre . . . 4 forint.
Félévre . . . 8 forint. Egy hóra . . . 1 frt 50 kr.

Egyes szám ára 5 krajczár.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat.

Kéziratok nem adatkak vissza.

ELLENZÉK.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

Kiadó-hivatal:

Kolozsvárt, Belközép-utca 38-ik szám.

Egy négyszög centiméternyi tér ára 4 krajczár. Gyárosok, kereskedők és iparosok árkedvezményben részesülnek.

Reklám sora 1 forint.

Bélyeg-illeték minden hirdetés után 30 kr.

Hivatalos közlemények sora 5 forint.

Nyilvtéri oszlopok garmond sora után 20 kr. fizetendő.

Mi lesz ebből?

Kolozsvár, okt. 26.

Ember legyen a talpán, a ki megjósolni tudja, hogy a jelenlegi osztrák politikai és parlamenti helyzetből lesz-e és mikor valamelyes kibontakozás.

A legújabb hírek szerint Csehország legtöbb városában a hatalom valószínűsége harcot vív a néppel és a harczért már is sok halott és sebesült vére áztatja.

Ugyanakkor a parlamentben olyan botrányos jelenetek folynak nap-nap után, a melyek nem csak, hogy nem épületes látni valók, hanem odaig fajulnak, hogy ma-holnap az életbiztonságot veszélyeztetik a parlament ülésében is. Tegnap például a parlament nyílt ülésén papírgolyókkal dobálták meg az igazságügyi minisztert, e ki kénytelen volt elmenekülni az ülésteremből. Ha így tart még, az is bekövetkezik, hogy benn az ülésteremben is — ólom golyók fognak röpködni a levegőben.

És mindez miért történik?

Hát csak azért, mert a csehek, a ruthének, a szlovének felvannak háborodva a miatt, mert a Clary-kabinet a Gautsch-féle nyelvrendeleteket egyszerűen, minden megokolás nélkül visszavonta, s ezzel felbőszítette elsősorban a cseheket, a kik ezzel a visszavonással egy hosszú küzdelem után kiküzdött sikerüket látják megsemmisítve.

Az elkeseredésük most odáig megy, hogy egész nyíltan láznak a hatalom ellen s mert ez a fegyveres erő állítja a lázadó népelemmel szemben, hát dul a polgárharc az ország legtöbb városában, még pedig már is igen szomorú eredményekkel.

A legújabb tudósítások szerint Csehországnak majdnem valamennyi városában foly az az áldatlan küzdelem a nép és a fegyveres erő között. Halottak és nehézségek sorát borítják a harcztereket. És ki tudná megmondani, hány áldozata lesz még ennek az előreláthatott polgárháborúnak.

És ki tudná megmondani, hogy az elkeseredett nép, ha itt-ott fel is hagy az egyenlőtlen küzdelemmel, nem fog-e ismét sikra szállani s nem fog-e állandó küzdelemben állani a hatalom által kirendelt fegyveres erővel s a hatalomnak más közegeivel szemben?

A mennyire a csehek elkeseredésének szülő okait és mérveit ismerjük, közelfekvőnek találjuk ama feltevést, hogy ennek a küzdelemnek a vége beláthatatlan s hogy maga a parlamenti élet is állandó háborgásban marad, a mely lehetlenné tesz minden nyugodt tanácskozást, tehát lehetlenné teszi magát az alkotmányos kormányzást is.

Ha tehát eddig a nyelvrendeletek miatt felingerelt németek akasztották meg ellenállásukkal az osztrák parlament tanácskozásait s tették lehetlenné a törvényhozásnak alkotmányos működését, ugy most viszont a csehek és a velük rokon néptörzsek fogják megakadályozni a parlament zavartalan működését és teszik lehetlenné az alkotmányos kormányzást.

Mindenkiben megérlelődhetik ilyen körülmények között az a meggyőződés, hogy Ausztria maholnap megszűnik alkotmányos kormányzható állam lenni, tehát feltétlenül meg kell színnie annak az államjogi kapcsolatnak is, a mely jelenleg Magyarországot Ausztriával egybeköti.

Az merő lehetlenség, hogy Magyarország az abszolutizmus állapotába került Ausztriával tovább is fenntartson olyan jogviszonyt, a melynek első feltétele a zavartalan alkotmányosság.

Nekünk tehát már jó előre foglalkoznunk kell azzal az eshetőséggel, hogy a mennyiben a jelenlegi osztrák kormány kezéből kiesnek az alkotmányos kormányzás eszközei, a mely eshetőséghez nagyon is közel állunk, minő módokat és eszközöket használjunk

fel arra, hogy a közjogi kapcsolatnak küszöbön álló megszűnése esetén mikép térjünk vissza nagyobb rázkódítás nélkül ahhoz a állapothoz, a mely az állami függetlenség és önállóság viszsza szerzésével következik be.

Az a helyzet, melybe Ausztria jutott, s a melyből egyhamar nem is fog kibontakozni — mintegy ránk parancsolja azt a kötelességet, hogy előkészítsük Magyarországra nézve az önálló berendezkedés útját.

A csehek és a hatalom közt dúló harc tehát minket nem hagyhat érintetlenül.

A míg ők odaát polgár vérral öntözik a harcztereket, addig mi békésen, de komoly elszántsággal szervezkedjünk az önálló állami berendezkedésre.

Ránk ezt a kötelességet szabja a csehországi polgárháború.

Politikai hir.

Indemnity. Mint előrelátható, aligha történik meg, hogy az állami költségvetésből az idén törvény legyen. Ennek folytán a kormány felhatalmazási törvényjavaslatot fog a Ház asztalára tenni. A pénzügyminiszter ezt a javaslatot, — mint értesülünk, — a jövő hét hétfőjén terjeszti be a képviselőháznak. A mint a javaslatot a képviselők között kiosztják, a pénzügyi bizottság nyomban tárgyalás alá veszi; a Ház plénumában valószínűleg a hét végén, vagy legkésőbb a következő hét első napjaiban kerül tárgyalás alá.

Osztrák válság.

Bécs, okt. 25.

Fuchs elnök 11 óra 20 perczkor nyitja meg az ülést. Elsősorban is közli a házszabályok-küldöttségbe választott tagok névsorát.

A kvótabizottságba választottak: Forst, Janda, Javorszky lovag, Katrein dr., Menger, Prade, Pasche, Schweigel báró, Zedtwitz Károly Miksa gr. és Abrahamovitz Dávid képviselők.

Miután az elnök még az inségbizottságba választott képviselők névsorát is közli a Házal, elnök kijelenti, hogy a Ház a napirendre tér át.

Javorszki a lengyel klub nevében szólal fel és kifejti, hogy a kormány kijelentései nem tisztázták a helyzetet, a kormány ugyan azt mondja, hogy békítőleg kíván hatni a pártokra, de ellenkezőleg cselekszik.

A lengyel klub már régen békítőleg járt el, midőn még a kormány a szemhatáron feltűnt, de a kormány első tette: a nyelvrendeletek visszavonása, nem nyújt biztosítékot az iránt, hogy a parlament tevékenysége zavartalanul fog folytatódni, valamint az iránt sem, hogy ezután egyetértés fog uralkodni. Pártja nevében kijelenti, hogy *bizalmatlansággal viseltetik* a kormány irányában, mert ez a határozott feudálisztikus vonás, a mely a kormány kijelentésén átvonul, ellentétben van az ő pártja álláspontjával. Az ő pártja az autonomia alapján véli az egyes néptörzsek boldogulását elérni.

A szónok azzal a kijelentéssel fejezi be beszédét, hogy a lengyelek mindent meg fognak tenni a mostani többség szolidaritása érdekében. (Tüntető taps a lengyelek padjain.)

Türkh (Schönerer-párti) hosszú beszédében tárgyalja a tegnapi incidenseket és hevesen megtámadja a cseheket tegnapi viselkedésükért.

Pálffy gróf, a feudalisták vezére szólal ezután fel és éles hangon támadja a kormányt és kijelenti, hogy a kormány első tette: a nyelvrendeletek hatályon kívül helyezése nem volt korrekt, mert ezen intézkedés csak zavarólag és vészthozólag hat. Szónok tagadja, hogy a kormány semleges, mert a kormány a népek egyenjogúságát megsértette és éppen ezért a kormánynak nem szavazhat bizalmat.

Stranszky dr. ifju-cseh is hosszabb beszédet tart, a melyben bebizonyítani törekszik azt, hogy teljesen jogtalan volt, a nyelvrendeletek hatályon kívül helyezése. Beszéde folyamán provokálja a baloldalt, a mely a maga részéről folytonos közbekiáltásokkal zavarja a szónokot. A jobboldal is folyton zajong; az antiszemiták azt kiáltják oda az ifju-cseheknek:

— Mennyire súlydtek már, hogy egy zsidót küldtek a szószekekre, hogy megvédelmezzon titeket!

Türkh (Schönerer-párti) odakiáltja Stranszki beszéde közben az ifju-cseheknek:

— **Majd porosz ágyukat fogunk ellenetek küldeni.**

Stranszki ezen közbeszólásra azt feleli, hogy Türk nem érdemes arra, hogy **egy tisztességes ember leköpjje.**

Türkh „gazember” és ehhez hasonló szidalmakal válaszol.

Stranszki beszédébe a koronát is belevonja, mire az elnök figyelmezteti, hogy nem illendő eljárás követ ezzel a szónok, mert megsérti a parlamenti szabályokat.

Stranszki folytatva beszédét, azt mondja, hogy a Goluchovszki-szindikátusnak sikerült Clary gróftól miniszterelnökké kinevezetnie, tehát egy oly embert, a ki politikailag gyermeknek nevezhető. A szónok Kindingen eljárását is megtámadja és azt mondja, hogy a miniszter tehetsége zérussal egyenlő; végül kijelenti, hogy az ifju-csehek a leghevesebb küzdelmet fogják kifejtetni a kormánnyal szemben.

Lupul hosszabb beszédben a jobboldali pártok szolidaritását hangoztatja.

Kalafatti olasz képviselő pártja nevében kijelenti, hogy a kormányt támogatni fogja, hogy a rendes parlamenti viszonyok helyreálljanak.

Utána dr. Kathrein a katolikus néppárt nevében tart rövidebb beszédet, a melyben kijelenti, hogy a kormányra két feladat vár: a nyelvkerettörvény megalkotása és az állami szükségletek fedezése. Mindkét kérdésben pártja támogatni fogja a kormányt, mert e párt is azon a nézeten van, hogy a nyelvkerést csakis törvény által lehet szabályozni, másrészt pedig sohasem vonakodott az ő pártja az állami szükségletet megszavazni.

Kathrein dr. különben hangoztatja, hogy pártja szolidaritásban áll a jobboldal többi pártjaival.

Fohler dr. újonnan választott Schönerer-párti képviselő hosszasan polemizál Stranszki-val, mire az elnök a vita folytatását elhalasztja. Mielőtt az ülést az elnök bekezeszi, Russ dr. amaz indítványa kerül még szavazás alá, mely szerint a hírlapbélyeg eltörlésére vonatkozó törvényjavaslat sürgősen mondassék ki és már a holnapi ülésen bizottság küldessék ki, hogy itt felolvastatván a javaslat, a Házban már csak másodszori felolvasásra kerüljön. A Ház ez indítványt egyhangulag elfogadja.

Az ülést egynegyed 4-kor rekeszti be az elnök.

A legközelebbi ülés holnap 11 órakor lesz.

A költségvetés a bizottságban.

Budapest, okt. 25.

Napirenden a miniszterelnöki tárcza költségvetésének folytatódagos tárgyalása. A horvát törvényeknél Matlekovics, Gyurkovics és Szél Kálmán szövegeket röviden. Barta Ödön a fumei kérdésre kért felvilágosítást a kormánytól. Gyurkovics György felszólalása után Szél Kálmán miniszterelnök nyilatkozott a dologról. Fiume hóvartárándóságára vita tárgyat nem képezheti, miután a törvény azt elődöntötte, de elődöntötte a magyar: és horvátok között 1868-ban létrejött egyezmény. A fumei autonómia kérdése szabályozandó csupán.

De ez kétszer nem sikerült s létrejött a provizórium. Szél Kálmán óhajta a végleges rendezést s ha lehet, módját ejti. Ha ma az autonomia fel van függesztve, ennek oka az, hogy Fiumében olyan pretenziók kerültek felül, a melyek túrheterlenek s melyekre a mult kormány igen helyesen az autonomia felfüggesztésével felelt. A kormány szivesen változtat a helyzeten, de akként, hogy az autonomistákkal alkudozzék, nem. Maylenderék felléptek követelésekkel, olyanokkal, a melyeknek némelyike szóba sem jöhet.

Nem tárgyal senkivel. Majd be fog számolni a törvényhozásnak s ha mód lesz, készséggel megragadja, hogy a dolgok Fiumében rendbe jöjjenek. (Általános helyeslés.)

A rendelkezési alpnál Komjáthy Béla kért felvilágosítást. Csatlakozott hozzá Bartha Ödön is, a ki azt akarta tudni, hogy a kormánypárti sajtó kap-e ebből a pénzből?

Szél Kálmán miniszterelnök utal a rendelkezési alap természetére, a mely a nyílt elszámolást már eo ipso kizárja. Sok igény fűződik ehhez az alaphoz s a mint minden kormánynak, ugy a magyar kormánynak is szüksége van rá. De biztosíthatja a bizottságot, hogy becsületesen kezeli ezt a minimális összeget s hogy abból korrupt czélra nem fordít semmit.

Barta Ödön a Kossuth-szoborra nézve kér felvilágosítást. A mire Szél Kálmán viszont kijelentette, hogy ez a dolog rá nem tartozik. Ez arra a bizottságra tartozik, a mely ezt az ügyet intézi. Társadalmi dolog az egész, tehát ő bele nem szólhat. Komjáthy Béla a Felső személye körüli miniszteriumot akarja megszüntetni. Szél Kálmán miniszterelnök Komjáthyval szemben kimutatta ennek az állásnak a fontosságát, a melyet különben alaptörvények stipulálnak.

A felső személye körüli miniszterium budgetjét elfogadták, valamint vita nélkül megszavazták a horvát miniszterium budgetjét is. A bizottság ezt az alkalmat megragadta arra, hogy Szabó előadónak fáradságos munkájáért köszönetet mondjon.

Holnap a belügyi, utána pedig a földmívelési budgetet tárgyalják.

Róm. kath. Statusgyűlés.

Kolozsvár, okt. 25.

A tegnapi déln belbeszakított gyűlést a Központi Szállodában elköltött ebéd után folytatták.

A délutáni gyűlés igen simán folyt le, a mennyiben az igazgatótanács évi jelentésének XX—XXVII-ig terjedő tételeit, melyek mintegy száz oldalt tesznek, egy óra alatt felárgálták és majdnem mind egyhangulag elfogadták.

Nagyobb eszmecserét csak az uradalmakról szóló jelentések idéztek elő.

A délutáni gyűlésről tudósítunk ez: Majláth püspök és Jósika Samu báró világi elnök, helyüket elfoglalván, Majláth a gyűlést egynegyed öt órakor megnyitja.

A tárgysorozat rendén következett az évi jelentés XX. pontja, mely az erdélyi róm. kath. alapok és alapítványi uradalmak jogi ügyeiről szól.

A tizenötös és a tanügyi bizottság jelentése alapján a közgyűlés egyhangulag elfogadja. Szintén egyhangulag fogadja el a közgyűlés a következő két pontot, melyek az ingatlanok eladásáról és a kolozsmonostori uradalom egyrészesének a kolozsi kincstári birtokkal való elcseréléséről szólnak.

Következett az erd. róm. kath. alapítványi uradalmak állapota, az azok megvizsgálására kiküldött szemlebizottságok jelentése alapján. E pont nagyobb vitát provokált.

Ugron Gábor a kolozsmonostori uradalom megvizsgálására kiküldött szemlebizottság jelentésének azon részét, mely arról emlékezik meg, hogy az igazgató-tanács azon áldozata, mely a templom melletti domb befásítására irányult, minden eredménynélküli volt, kifogásolja.

Csodálkozik azon, hogy a befásítás nem sikerült, holott a Státusnak szakképzett erdésze van. Szerinte csakis az erdészt terhelheti a mulasztás. Kéri az ügy megvizsgálását.

A n. almási uradalom megvizsgálására kiküldött szemlebizottság jelentéséről szólva, az Almás patak szabályoztatását kéri.

Különben indítványozza, hogy a Státus ez uradalmat bocsássa áruba.

Az alsó-bajomi uradalomról szóló jelentésnél kifogásolja a phyloxera pusztítással szemben a szénkénegezéssel való védekezést. Ezt hiábavaló fáradságnak tartja.

Nem helyesli, hogy kétféle, fás és zöldoltás folytattatik. A zöldoltást a minimumra kell redukálni.

E pontokhoz még hozzászóltak Pótsa József és Sándor János főispánok, továbbá Lázár István alispán és Pál István előadó.

Pótsa főispán az almási uradalom hízalási vállalata ellen szól.

Nem helyesli, hogy a Státus efféle vállalatokba menjen bele.

Sándor János főispán sürgeti, hogy a Státus a nagy bajomi uradalomban létesítsen iskolát és templomot.

A következő jelentések, melyek az erd. róm. kath. alapok, alapítványi uradalmak évi zárszámadásáról és 1900 évi költségvetéséről szólnak, egyhangulag elfogadhatnak.

A pótjelentésnél, mely a népiskolákról, tanítóok jövedelméről, tankötelesek számáról szól, Künle Tivadar a tizenötös bizottság és Soó Gáspár a tanügyi bizottság előadója, indítványozzák, hogy Majláth püspök ő méltóságának, ki iskolai czélokra az év folyamán több mint **25 ezer** forintot adományozott, hálás köszönetet nyilvánítsa a Státusgyűlés, továbbá mondjon köszönetet báró Jósika Miklós világi elnöknek és az egész Igazgatótanácsnak.

A közgyűlés egyhangulag elfogadja. Ezután az egyes bizottsági tagokat választották meg.

Következett a szavazatszedő bizottság jelentése a megüresedett igazgatótanácsosi helyek betöltéséről.

Igazgatótanácsosoknak megválasztottak az egyháziak közül: Bíró Béla, Fábán Sándor és Tamási Áron három évre, Vajda Gyula dr. két évre.

A világiak közül Mikó Balint, Pótsa József, Jósika Gábor három évre, Haller Károly és Pap Farkas két évre.

Dr. Török Albert egészségére való tekintettel kilép az igazgatótanácsból.

Majláth püspök Dr. Török Albertnek farradhatatlan működéseért köszönetet mond.

A délutáni Státusgyűlés Majláth Gusztáv püspök és Jósika Sámuel br. világi elnök lelkes éltetésével fél hat órakor véget ért.

Sajtóper.

Kolozsvár, okt. 26.

Délutáni tárgyalás.

A törvényszék tegnapi d. u. 3 órakor folytatta a Szász Károly és társa elleni ügyben megkezdett végtárgyalást.

A tárgyalás elején felolvassák a főtanoda vizsg. bizottságának azt az iratát, a melyben ez a hetvenes években kijelenti, hogy Kovács Gyulát nem hajlandó értesíteni arról, hogy mifele vádak alapján mentett fel.

Elnök ismerteti Bogdán Lajos gazdagnodnok szemle jegyzőkönyvét. A szakértői szemle megállapította, hogy Kovács Gyula a rábizott erdőket szakszerűen kezelte és lelkiismeretesen ápolta.

Szabó Ferencz bérleti viszonyban volt a kollegiummal. E szerződés szerint addig 500 frt bért kapott a főiskola. Szabó Ferencz 1000 frt évi bért fizetett és a jövedelem felét átengedte, a fűrészmalom és téglaágyár jövedelméből.

Felolvassák a bírói ítéletet, mely szerint 4497 frt összeget ítél meg a törvényszék, a hivatalától és szerződésétől egyoldalul megfosztott Szabó Ferencz részére.

A *Kék könyvre* nézve felolvastatnak a bünyügyi jegyzőkönyvekben foglalt ama valomások, a melyek Kasza Dániel Kék könyvére tartoznak, melyben a főiskola bevételei, kiadásai bennfoglaltatnak. A tanuvalomások a kék könyv hollétét nem tudták megállapítani.

A tanuk nagy része a könyv létezéséről sem tudott. Vásárhelyi László ref. pap hallott valamit arról, hogy Szabó Samu egy diákkal vitetett egy könyvet, de hogy mifele könyvet, azt nem tudja. Br. Kemény Gábor, gr. Teleki Domokos, Garda József, Boros Gábor, Kasza Dániel nővérének vallomása szerint a Kasza halála után ennek lakását nem pecsételték le. Bárki járhatott oda ki és be s elvihette az iratokat.

Szabó Ferenczre nézve felolvassák azt a törvényszéki iratot, mely szerint Szabó Ferencz az ellene emelt vádak alól a törvényszék által felmentettet s ugy a kék könyv megsemmisítése, valamint egyéb neki tulajdonított hűtlen gazdálkodási tények alól felmentettet. Ugyancsak a kék könyv megsemmisítésének gyanuja alól Szabó Samu is bíróság felmentettet.

Dr. Tutsek Sándor panaszosok képviselője bejelenti, hogy a védelem kapcsán Szabó Samu ellen több aktét terjesztettek be. Ezek közül felemlítjük, hogy egyikben br. Podmaniczky Frigyes, a honvéd-egyletek fővárosi bizottságának elnöke és Mikár Zsigmond főjegyző által kiállított és aláírt iratok adtak be a törvényszéknek. Ez iratban aláírók azt tanúsítják, hogy Szabó Sámuel a szabadságharcban nem volt honvéd. Ezzel szemben védő becsatolta Bem tábornok eredeti parancsönyvét az erekllye-muzeumból,

melyben Szabó Samu tűzérőhadnagy ki-nevezése bennfoglaltatik. Hivatkozik Tuzson őrnagyra, Nagy Sándor hidvégi lelkészre s a nagy idők még élő több tanújára, kikkel Szabó Samu együtt szolgált. Vádolt védője kijelenti, hogy Szabó Samu ellen ez iratok védenése csatolta be. Ő ezelőtt egy héttel vállalta el a Szász Károly védelmét. A törvényszék elnöke elejtendőnek tartja ez iratok felolvasását, mert az kívül áll a tárgyon.

Moldován Gergely esküdt konstatálja, hogy a felolvasott iratok vádlókra nézve semmi terhelő körülményt nem állapítanak meg. Ellenkezőleg, teljes ártatlanságukat bizonyítja. Kérde tehát: kire értette Szász Károly az incriminált czikkben használt sértő kifejezéseket?

Elnök felteszi Szász Károly vádlottnak a kérdést, hogy vádlott sértő kifejezéseit névleg kire vagy kire értette?

Szász Károly ismétli, felemlíti, hogy ő sem Szabó Samut, sem testvérét, Szabó Ferenczet, sem Kovács Gyulát a czikk becsületesért és rágalmazó kifejezéseivel magánbecsületében sérteni nem akarta. Ismétli, hogy a mennyiben vádlók kijelentik, hogy néhai atyját a közleményekben gyanúsítani és sérteni nem kívánták, ő kész a közlemény megjelölése felett sajnálkozását kifejezni.

Elnök arra kér feleletet, hogy az incriminált czikkben foglalt sértéseket kire értette?

Vádolt erre megtagadja a feleletet. Dr. Lukács esküdt kéri a tárgyalást felfüggeszteni, mert az esküdtek ki vannak fáradva.

Vádolt védője csatlakozik a Lukács esküdt indítványához. Dr. Bernáth Albert esküdt arra kéri a törvényszéket, hogy folytassa és végezze be a tárgyalást, tekintettel a holnapi ünnepre.

Elnök kijelenti, hogy a tárgyalást felfüggeszti és folytatását csütörtökön délután 3 órára tűzi ki.

Kolozsvár költségvetési előirányzata az 1890-ik évre.

Kolozsvár város jövő évi költségvetési előirányzatát most állította össze Lakatos Ferenc számvevő.

A város vagyoni helyzetét feltüntető szomorú statisztikából közöljük a következő főbb adatokat:

a) A bevételeket illetőleg:

1. A malmok hasznobérében, a t. évre előirányzott 8499. frt helyett csak 7000 frt irányoztatott elő, mivel a felső, ugynevezett zsemle malom lebontatván, jövedelmezni megszűnt s így ezen tétel 1499 frttal apadt.

2. Közhelyek bérei czimén a 11-ik tétel alatt 315 frt emelkedés van, a mely onnan ered, mert a hirdetési oszlopok és táblák évi hasznobéré ezen a tételeen irányoztatott elő.

3. A m. kir. államkincstártól bérbevett állami italmérési jövedék és huszfogyasztási állami adószedési jog hasznosításából az eddigi 235000 frt helyett az új törvény életbe léptetése következtében kötött szerződés alapján csak 108000 frt irányoztatott elő. (13. tétel.)

4. A vámjövedelmeknél (14. tétel) b) c) alatt mutatkozók 60819 frt és 13795 frt átlagok helyett a vámtételek emelkedésére való tekintettel 20%-kal több vagyis 72982 frt és 16554 frt irányoztatott elő.

5. A szeszes italok után szedendő fo-

gyasztási pótdó (18. tétel), a söradónak megszüntetése miatt, az eddigi 67093 frt helyett, a szerződés értelmében csak 49222 frt 22 kral lett előirányozva.

6. Állami italmérési jövedék és állami fogyasztási adószedési jog hasznosításából, valamint a sörfogyasztási pótdóbból nyert, de az életbe lépett új törvény alapján elesett jövedelmek kárpótlásul kilitásba helyezett 46322 frt 30 k. államsegély a 19-ik tétel alatt előirányoztatott.

7. A közbághidon szedendő jövedelmek (20. tétel), a már életbe léptetett szabályrendelet alapján 29026 frt átlag helyett 16209 frttal magasabb összegben, a hűtési térdijakkal és a jégeladáshól várható jövedelemmel együtt 49235 frttal irányoztatott elő.

8. A telekkönyvi birtokváltozások után szedendő városi átírási díj czimén a 30-ik tétel alatt csak 6000 frt átalány irányoztatott elő, mivel még most elég bizonyossággal nem lehet meghatározni, hogy ezen a czimén az átlagos évi jövedelem mennyi lehet.

9. A folyó év II-ik felére kiírt kerékpáradó arányában a jövő 1900-ik évre, a 31-ik tétel alatt 2000 frt irányoztatott elő.

b) A kiadásokat illetőleg:

1. A tisztviselők, segéd- és kezelőszemélyzet fizetésére és lakbérére az 1. tétel alatt előirányzott összeg az eddigiénél 6511 frttal több. Ezt a többletet a következő tételek adják:

a) a Tanácsnál 14 díjnok helyett a tényleges állapotnak megfelelő 16 díjnok fizetése irányoztatott elő, a többlet 730 frt.

b) ugyanott a főjegyző javadalmazásánál a közgyűlés határozata alapján 300 frt.

c) az adóhivatalnál az új szervezés következtében emelkedés 4069 frt 50 kr.

d) a mérnöki hivatalhoz alkalmazott második rajzoló díjnak 2 frt napidíja 730 frt.

e) a számvevősnél, mivel ennek szervezése még mindig késik, a munka pedig folytonos nagymennyiségben szaporodik, eddig 1—1 frt napidíjjal előirányzott két díjnok fizetése helyett a jelenlegi állapot szerinti három díjnok fizetése irányoztatott elő és pedig egynek 1 frt 50 kr. kettőnek 80—60 kr. a különbözet 401 frt 50 kr.

f) az erdész javadalmazásánál a közgyűlés határozata alapján 280 frt. Összesen 6511 frt.

„Nyugdíjak fizetésére pótlék “ czimén 1447 frt. 07 kral több irányoztatott elő annak dacára, hogy Bagdi István volt árvaszéki jegyző elhatározásával ennek 700 frt. nyugdíja és több árva nevelési járuléka megszűnt, mert ez évfolyamán nyugdíjazott Bánya György községi bíró. Gaszt Antal erdész, Csernák János adótsit nyugdíjai és Augstein Gyula volt II. oszt. irnok özvegyének adott özvegyi ellátás a szükségletet emelte.

Utiköltségekre, napidíjakra és perköltségekre, a tekintetes törvényhatósági közgyűlés határozata alapján a háromévi átlagnak megfelelő 5229 frtot kellett volna előirányozni; de mivel ez az összeg a folyó évi előirányzattal szemben igen magas és az 1729 frt. többlet egészen nem is indokolt, számvevőség 4000 frt átalány előirányzatát elegendőnek találta, mert így is ez a tétel, a folyó évi előirányzatnál 500 frttal több.

A kincstártól bérbevett állami italmérési jövedék és fogyasztási adószedési jog bérében a szerződés alapján 82000 frt. irányoztatott elő. Ez a kiadás az eddigiehez képest 10399 frttal apadt, mivel az állam csak a bor és hus után szedhető adókat adta bérbe.

Állami és községi adók czimén most is 16203 frt. 80 k. irányoztatott elő, mivel az adótorozások a könyvecskében és fizető ivenkben előírva még nincsenek s így nem lehet tudni, hogy ez a tétel mennyivel fog apadni.

Az ujabban készített járdá és szekér ut burkolatok ára kifizetésére szükséges kamatösszegek miatt 7412 frt 78 kral emelkedett.

A vízvezetési és csatornázási kiadásokra, az előadó által egybeállított és az 53. tételhez csatolt kimutatás alapján 23433 frt, vagyis 3453 frttal több irányoztatott elő. Ebből a többletből a köztereken és középületekben elfogyasztandó vízidíjban 3000 frt átfutó kiadás, a mely a bevételeknél is hasonló összeggel számításba vétetvén, a tényleges többlet, az 1899. évi előirányzattal szemben csak 453 frt.

A fentebbiek szerint szerkesztett költségvetés eredménye a következő:

a szükséglet összege.....	811286 frt 65 kr.
a fedezet összege.....	653488 frt 13 kr.
a hiány.....	157798 frt 52 kr.

a melynek fedezhetése végett, az 1898-ik évre megállapított 339206 frt 85 kr. egyenes állami adó után 47 %-ot számítva, 159426 frt 82 k. **pótdó** irányoztatott elő.

Ezek szerint a mérleg következő:

A bevételek összege	812914 frt 95 kr.
A kiadások összege	811286 frt 65 kr.

Fölösleg	1628 frt 30 kr.
----------	-----------------

Reformációi emlék-ünnepély.

A kolozsvári ev. ref. egyház mind három templomában *október 29-én, vasárnap d. e. fél 10 órakor* reformációi ünnepélyt tart.

Az ünnepély sorrendje következő:

1. *Invokáció.* Az 1-ső dicséret: „Te rólad zeng dicséretünk . . . !”

2. *Alkalmi ének.* A CLXXIV. dicséret 1-ső és 6-ik verse.

1-ső vers.

Szólt az Úr, hogy legyen, s lett —
E földön viláosság,
Melyre azonnal széledet
A sötét homályosság;
S hogy a teremő szavára
Nap derült a láthatárra,
Kezdett minden éledni,
Mozogni, lelkesedni.

6-ik vers.

Áldott Jézus szaporítsad
Híveid e seregét,
S napoként világossádd
Tisztábbra dicső egét,
Hogy terjedjen minden népek
Közé és minden nemzetek
Te reád hallgassanak,
Tied maradjanak.

3. *Ima.* Tartja: a b.-farkas-utcai templomban: *Dr. Bartók* György püspök; a k.-magyar-utcai templomban *Herepey* Gergely r. pap; a nagy-utcai templomban *Molnár* Lőrincz r. pap.

4. *Karének.* Vegyes kar által előadva.

(XXX. szolt. 2. 3. 11.)

Dicsőrekl uram Tégedet,
Mert fölemeltél engemet.
Én Uram Istenem!
Hallgass meg uram
És könyörölj rajtam.
Uram légy nekem segítőm,
Hallgass meg uram . . .
Hallgass meg uram . . .
— — — — —

5. *Alkalmi beszéd.* Tartja a b.-farkas u. templomban: *Szász* Gerő r. pap; a k.-magyar-u. templomban: *Nagy* Károly theolog. tan; a nagy-u. templomban: *Kenessey* Béla e. k. közj.

6. *Az ünnepélyt bezáró ének:* a Hymnusz: „Isten áld meg a magyart!”

Délután 1,3 órakor a belfarkas-utcai

templomban a gyermek istenitiszteleten imát és beszédet tart: *Molnár* Albert theolog. tanár.

A kolozsvári ev. ref. egyház 1899. október 22-én tartott képviselői közgyűléséből.

SHINHÁZ.

Madarász. Az igazságot kimondani: keserű kenyér; meghallgatni: még keserűbb. Különösen azoknak, kik színházat vezetnek. A színházak vezetői nagyon jól tudják, hogy a publikum két részre oszlik. Egyik részhez tartoznak azok, kiknek van önálló ítélőképességük; ezek nem támaszkodnak az újság ítéletére. A másik részhez pedig azok, kiknek nincs önálló ítélőképességük; ezek az újság bírálatához fordulnak. És ez a rész nagyobb. Természetes tehát, hogy a színházak vezetői nem szeretik az igazságot. Jobban szeretnék, ha mindig jót írnának az előadásokról: mert az emberek nagy részének a véleménye ez után igazodna. És a színháznak haszna volna belőle, míg így kára is lehet. Ennek megváltoztatására mi egy jó módszer ajánlunk. Jó előadásokat kell tartani, jó társulatot szervezni: s akkor minden rendben van. Ha pl. a kolozsvári színház vezetősége az operette előadásainak régi renomméját helyre akarja állítani: szerződtesen egy jó subrettet. Mert e nélkül nincs operett-előadás. Valamint, hogy drámai hős nélkül nincs jó drámai előadás. Azt csak nem kívánhatja senki sem tőlünk, hogy jónak tartsunk egy *Madarász* előadást jó subrett nélkül. Mert a tegnapi vendégszerelés ugy sem vezet szerződésre; épen ezért nem is foglalkozunk vele. Véleményünk már egyszer elmondtuk; fölösleges ezt unos-untalan ismételnünk. Azt azonban készsággal elismerjük, hogy *Kassai* a czimszerepet nagyon jól játsza; hogy *Vendrei* (Csörsz), *Nydrói* (Kaskó), *Leővey* (Laskó) pompásan játszottak; hogy *Mezei* (Szaniszló) szépen énekelt; hogy *Árpási* Kata (Adelaida) jó volt; hogy *Szekely* Irén gyönyörű énekével és előkelőségével most is gyönyörködöttetett és végül, hogy *Stephanides* az előadást biztos kézzel vezette.

Műsorváltozás. *Szekely Irén* betegsége miatt szombat *A boissy boszorkány*, vasárnap pedig *A falu rossa* kerül színp. *Utazás egy apa körül* a jövő hétre marad.

MINDENFÉLE.

Kolozsvár, október 26.

Öszi alkonyat.

Utolsó virágai nyílnak a természetnek s vége felé közeledik a nagy bucsuzás.

A nap el-elűntük szemeink elől s fehéő boronganak a kék égholozaton s ha néha néha megjelenik a hideg, halovány nap sugar, csak bucsuzóra teszi, édes csókot szívjon föl magába . . .

A levelek s virágok elhervadnak s lehullanak aztán. Az ágakon ide s tova nem is lesz levél — a lomb megrezdült, pihenésre dőlt.

Tépi a rideg őszi szél a kertek virágait s levél és virág ki tudja, hol találkozik ott kint a hervadás nagy országban?

Az est fátyola korán ráborul a földre; a lámpák fénya kigyulad mindenütt s még ott fent az égen, még ott is elszélednek a szürke fellegek s ragyogva tekintenek le a sápadt csillagok s bádgyadtan uszlik megszokott pályáján a hold.

Az anyja felpillantott reá és letette a kőtését.

— Édesem, te bizonynál látod, hogy miért! ismételte komolyan. Félek, hogy már is sok bajt okozott. Világosan látható, hogy az a szegény gyermek az igazságtalanságban teljesen megelégedezett a saját állásáról és nem ő az egyedüli a ki azt tette.

Lady Talboy sóhajtott; ő az anyja szavainak az értelmével tisztában volt és az utóbbi két vagy három nap alatt az a kellemetlen érzés bántotta, hogy a dolgok valóban nagyon rosszult mentek.

Mit jelentett a Stafford ezredes odaadó figyelme Ninával szemben? Miért van oly sűrű és feltékeny vizsgálódással mellette? Miért látszik oly szórakozottnak a Nina távollétében, arca miért derül ki, szeme miért ragyog, midőn ő megjelenik? — És a mult este, nem fedezett-e fel olyan kifejezést a Stafford szemében, midőn Nina felibe volt hajolva, a mi egy olyan történetet mondott, mely lady Talboyt annyira meglepte, hogy még most is fél reá gondolni? — És sir Frigyes nem látszik-e szintén nyugtalannak? — És az utóbbi időben Nina is megváltozott, oly szép és kedves, hogy nem csuda, ha magára vonja a figyelmet és hódít.

— Kata, vetted észre? — kérde az anyja.

— Igen, édes anyám, az én figyelmemet sem kerülte el; de én azt gondolom, hogy Dunstan kisasszony —

— Nem, nem a szegény gyermek az oka. Ő képtelen a rosszra, — viszonzá Lady Beauclerc élenken. Ő nem látja azt az ösvényt, melynek a szélén áll; de, Kata, mi tudjuk, hogy Stafford ezredesnek a hire nem a legistább, már pedig az bizonyos, hogy a te guvernántod nagy vonzerőt gyakorol reá.

— Oh, anyám, azt gondolja, — kezdé Lady Talboy, ijedve és elhalványulva — Stafford bizonynál nem tenné —

A korzó megtelik járó-kelőkkel, egyik siet haza a munkából s talán viszi magával, a mit keresett, éhező családijának a becstelése, a tisztességet, a — másik unalomból, hanyag előkelőséghől sétál, mert nem tudja eltölteni másképp az unalmas életet.

Kötes, rejtélyes alakok sikkannak el a kirakatok káprázó fénye elől. Nem szeretik a viláosságot. De mutogatják magukat, mert talán éhesek, a vérők s talán a szívők is.

Nyüzsg az alkonyat halvány világa mellett a nagy tömeg. Megnézik a fényes kirakatokat, a melyek annyi, de annyi bűn fogamzói és sóhajta gondolnak — ki tufga miért . . .

A szél egyre dühösebben dudorász . . . A lámpák fénye is gyöngül és siet kiki az — otthonba, ahol szerető szívek várják barátságos, jól eső meleggel.

Oh, de hát a kinek senkije nincsen, oh a kinek nincs otthona, nincs meleg szobája . . . ?

Hej, sok fájó szív mereng így el az őszi alkonyon. Sok szemben fakad szomorú köny, ott a rideg elhagyatottságban!

Ki csodája, ha az elkeseredett szívek mennek, rohannak oda, a hol az édes mámor kínálja magát, a hol sokan várjuk azokat, a kik az élet ósát hordozzák ifjan szívökben és a kik korán elkezdtek hervadni s elhullni . . .

A köd takarja be őket . . . csekély örömeikkel s kinos bánataikkal.

Némó.

— **Schlauch** bibornok Kolozsvárt.

Doktor Schlauch Lőrincz, nagyváradí bihoros-püspök tegnap este a kilencedfői órai személyvonattal Nagyváradról Kolozsvárra érkezett. A bibornok fogadtatására a vasuti pályaháznál óriási közönség jelent meg, mely a váró-termekek, a folyosót és a perrott egészen ellepte. Megjelentek többek közt a status-gyűlés világi és egyházi tagjai testületileg, Kolozsvár város és a vármegye tisztikara, az egyházközség képviselő testületének tagjai, a hatóságok és testületek képviselői s ezeken kívül ezerekre menő érdeklődő közönség. A rendes személyvonathoz volt csatolva a bibornok szalon-kocsija, melyből a megérkezés után az ősz főpap az egybegyűlt viharos eljenzése között szállott ki. A bibornokot első sorban *Bíró* Béla apátplébános, mint gróf Majláth püspök megbízottja rövid beszéddel üdvözölte, melyre a bibornok szintén röviden és sok melegséggel válaszolt. Majd a városi tisztikar élén dr. *Nagy* Mór polgármester helyettes intézett hozzá üdvözlő beszédet, melyre a főpap igen kegyesen válaszolt. Megköszönte a fogadtatást, s kijelentette, hogy igaz örömmel jött Kolozsvárra, abba a városba, a melynek nagy történelmi multja van, s mely a vallásos tradíciók ápolásában is mindig előljár. A beszéd után felhangzott lelkes éljenzen közben vonult ki a bibornok a várótermen át a pályaház előtti térre, a hol *Bíró* Béla apátplébános a város díszkocsijában hosszú kocsisor által kísérve hajtattott be a városba. A mint a menet megindult, az összes r. kath. templomokban meghúzták a harangokat. A plébánia lak előtt nagy közönség várakozott a bibornokra, a kit, midőn a kapu előtt kilépett a kocsiból, a közönség viharosan megéljenzett. A plébánia lak lépcsőházában gr. Majláth püspök fogadta a bibornokot, a ki megölelte és megöskölte az ifjú püspököt, a ki a bibornokot felvezette a részére fenn tartott lakosztályba. Rövid pihenés után a bibornok a plébánia éttermében vacsorált Meszlényi, Steiner, Bubies, Wolafka és Majláth püspökök és több főpap társaságában.

— Nem, édesem, én is azt reménylen, hogy nem, — válaszolá az anyja szárazon. De, Kata, soha sem lehet tudni, hogy egy olyan férfi, a szenvedélyei hova vezethetnének és ő határozottan igéző férfi, — tévé utána a sok bölcsességgel bíró lady, kötését folytatva — és azt gondolom, hogy egy nagyon szerencsétlen férfi.

— Igen; én is azt gondolom, hogy ő szerencsétlen — válaszolá a leány bánatos hangon. Lady Diána és közte nincs szimpátia. Valóban anyám, ha valami történne, — folytató Lady Talboy, mint asszony, a Douglas pártját fogva — Lady Diána egyedül csak magának köszönhetné.

— De, édesem, meggondoltad, hogy mi történhetnék? — kérde az anyja hangsúlyzóssal. Annak a leánynak a tönkre menése járhatna vele.

— Anyám, Dunstan kisasszony nem gyermek. — De Kata, ő egy nagyon tapasztaltan leány — válaszolá az anyja komolyan. Gyermekem, azt hiszem, hogy te nem kimerült önvádat éreznél, ha ötlet valami baj érné. — Mit tudjak tenni? — sóhajta Lady Talboy csüggetegen. Beszéltem Harryval, de ő azt látszott gondolni, hogy aggodalmaim tulzottak.

— Harry nem avatkozhatna bele, — válaszolá az anyja. Az egyedüli dolog, a mit tehetsz, az, hogy te magad beszélj Dunstan kisasszonnyal és óvatosságra inted. Édesem, tudom, hogy ez kellemetlen, sőt fájdalmas dolog; de kötelességed.

— Oh, anyám! És a szegény Frigyes is szenved; — sóhajta Lady Talboy.

— Ez kigyógyítja őtet a szerelméből, — mondá Lady Beauclerc megelégedéssel a hangjában. Kata, az a leány nagyon kedves leány, de azt hiszem, hogy a testvéred feljebb láthatna.

(Folytatása következik.)

AZ „ELLENZÉK“ TÁRCZÁJA.

1899. Október 26.

Nina.

— Angol regény. —

Az Ellenzék részére fordította: *AMICA*.

XII.

(Folytatás.)

(27)

— Lady Diána! — kiáltá Nina.

— Felesleges oly nagy dolgot csinálni belőle, mondá nevetve a Douglas szép felesége. Én nagyon jól tudom, hogy Douglas egykor borzasztóul bomlott maga után; de az nem volt valami rendkívüli esemény; ő mindig szerelmes vagy az egyikbe vagy a másikba; ez a természete és engem az legkevésbé sem bánt.

Petite, ne nézzem rám olyan megvetőleg, tévé utána könnyedén, a Nina ajkait tollas legyezőjével gyöngén érintve.

Ha maga en ménage kényelmesen kívánja magát érezni, egy kissé vagnak kell lenni; Douglas és én tökéletesen érintjük egymást.

Ezt mondva, egy könnyű mozdulattal elbocsátotta Ninát és kényelmesen helyezkedett el a karos székekben és szeméit behunyva nyugodni látszott, míg az urak beléptek, midőn egy édes mosolya az oldala mellett levő alacsony székre hozta Severoff herceget és az az est hátra levő részén háborítlanul ott maradt.

Nina úgy érezte magát, mintha az egész egy álom lett volna; csendes szolgátlából csudálkozva nézte a szeme előtt levő fényes jelenetet.

Stafford Douglas, az ő büszke, hideg, fáradt arcával, a Lea kisasszony mellett levő székre ült és feleségének az orosz herceggel való flörtölését számba nem véve, beszélgetett vele. Láttá Sir Harryt az ő kellemes modorával és vidám mosolyával a vendégei között forgolódni és a feleségét ide s tova lebegni.

De nem sok ideje volt körül nézni, mert Sir Frigyes hamar felfedezte azt a szegletet, hova ő vonul és azt felfedezve, a terelt színielőadásról kezdett beszélni, ez a tárgy csak hamar mindenkit érdekelt és az egy Lady Diánát kivéve mindenki részt vett a beszélgetésben, de ő azt mondta, hogy nem tudna kellő energiát találni magában, hogy a játékban részt vegyen és Severoff herceggel azzal mentette ki magát, hogy ő nem eléggé jártas az angol nyelvben, amit azonban elég folyékonyan és jól beszélt.

Nina kevés részt vett a társalgásban; nem tudott megszabadulni a valótlanul ászagon érzetétől, mely erőt vett rajta. Néha egy pillanatra úgy tetszett, mintha a Douglas házassága után a Mount Staffordi ebédén lett volna.

Lady Diána, a tűzhely elő kényelmes karosszékeben ülve, nem változott, kivéve, hogy akkor menyasszonyi főhéher ruháját viselte, de midőn tekintete a Stafford Douglas arcára esett, a Nina gondolatai vissza tértek a jelenbe. Az a szép arc most oly szomorú és dult volt; igaz, hogy akkor is szomorú volt, de a boldogtalanságnak ez a mostani kifejezése nem volt rajta.

A Nina szíve elsorult midőn azon tűnődött, ha vajjon azon kifejezésnek az ottlétéhez volt-e neki valami köze? Douglas „Félre értett kötelességérzetnek” nevezte az ő viselkedését. Vajjon az volt? Lehetéges-e, hogy ő, a ki annyira szerette Douglas, hogy szinte megszaktad a szíve, hogy ötlet a szegyetől megmentse, sokkal nagyobb szeren-

csétlenséget hozott rá, mintha házasságra lépett volna vele?

Tűnődéséből Ninát St. Clare urnak a hangja rázta fel, azt mondva —

— Tehát el van igazítva. Őn játszani fog a kis darabomban és Dunstan kisasszony lesz a hősnő.

A Nina ellenvetéseit nevetve utasították vissza és ő akarata ellen kénytelen volt az iskolaszobában töltött csendes estéről lemondani és a lady Talboy vendégeivel gyakori és bizalmas érintkezésbe lépni, Stafford Douglas folytonosan kellett látnia, vele beszélni, kezét érinteni és megengedni, ha neki úgy tetszik, hogy az oldala mellett maradjon és Stafford ezredes nem gondolt arra, hogy az utjába vetett kísértésnek ellentálljon.

Ő most is úgy szerette Ninát, mint az előtt, mélys

A plébánia kapujához este 8 óraker katona őrséget vezényelt ki. A bibornok értesülésünk szerint holnap reggel a 7 órai szemeilyvonattal utazik vissza Nagyváradra.

— **A Mária-kegykép jubileuma.** Szokatlanul fényes egyházi ünnepélyességek közt és óriási közönség élénk részvétele mellett ünnepelték meg a kegyesrendiek templomának főoltárán elhelyezett *Mária-kegykép* kétszázéves jubileumát, mely ünnepélyességekben dr. *Schlauch* Lőrincz bibornokon kívül *Bubics* Zsigmond kassai, *Meszlényi* Gyula szathmári, dr. *Steiner* Fülöp székesfehérvári, *Wolafka* Nándor debreczeni, gróf *Majláth* Gusztáv erdélyi püspökök, továbbá az erdélyi székes káptalan összes kanonokjai Bíró Béla apátplebános, az erdélyi egyházmegye összes plébánosai, esperesai és papjai részt vettek. A jubiláris ünnepélyek ma reggel 7 óraker vették kezdetüket. Ekkor a főtéri plébánia templomban óriási közönség jelenlétében gróf *Majláth* Gusztáv püspök nagy segédlettel csendes misét mondott, s annak folyamán néhány száz hívőt megáldoztatott. Mise alatt a belvárosi r. kath. leányiskola növendékei énekeltek megható egyházi dalokat. Reggel 8 óraker a kegyesrendiek templomában *Meszlényi* Gyula szathmári püspök mondott csendes misét, melyen a főgymnásium tanárai és ifjuságán kívül nagyszámu ájtatoskodó közönség vett részt, mely a templomot szorongásig megtöltötte. Mise alatt a főgymnásium ifjuságának dalárdája énekelte. Mise után *Meszlényi* püspök beszédet intézett a tanuló ifjusághoz, melyben a vallásosságra buzdította.

— **A körmenet.** Reggel 9 óraker a papság a plébániatemplomban gyűlt össze, a honnan a körmenet kiindulandó volt. Már kora reggel nagy tömegek vonultak a templomba és a templom-terre, a hol a rendet díszruhás lovas- és gyalogrendőrök és a rendező-bizottság tagjai tartották fenn. Kilencz óra előtt jóval már sok ezer ember szorongott a templom-teren s várakozott a körmenet megindulására. Pontban kilencz óraker meghúzták az összes harangokat s megindult a körmenet, mely előtt négy díszruhás lovasrendőr haladt. A menetet zászlók alatt a verespataki bucsusok, a r. k. főgymnasium ifjusága, az egyes ipartestületek, a rózsafüzér-egyletnek mintegy 250 nőtagja, kezükben égő gyertyákat tartva, nyitották meg. Utánuk következett az apostoli kereszt elővitele mellett gróf *Majláth* Gusztáv püspök több kanonok élén, utána lépdelték a r. kath. statusgyűlés világi tagjai, jobbára magyar díszben, báró *Jósika* Sámuel ny. miniszter világi elnök és gr. *Kornis* Victor alelnök vezetésével; őket a papság nagy sora követte, végül jött dr. *Steiner* Fülöp székesfehérvári püspök, *Meszlényi* Gyula szathmári, dr. *Wolafka* Nándor cz. püspök teljes egyházi ornatibusban és díszben, *Bubics* Zsigmond, az agg kassai püspök és az óriási közönség. A merre a pompás látványt nyújtó menet elhaladt, a főtéren és a Beltordateczán óriási nézőközönség foglalt helyet, mely látható érdekekkel szemlélte a szokatlanul fényes menetet. A menet a harangok zugása között a főtéren és a Beltordateczán vonult a kegyesrendiek templomába, mely ekkor már szorongásig tele volt ájtatoskodókkal, úgy, hogy a menetben részes hivatalsok is csak nehezen juthattak be. A körmenet beérkezése után kezdetét vette a csendes mise, melyet fényes segédlet mellett *Bubics* Zsigmond kassai püspök mondott. Mise alatt a kegyesrendi kalazantinum növendégei énekeltek. Mise után gr. *Majláth* Gusztáv erdélyi és *Steiner* Fülöp székesfehérvári püspökök mondottak szent beszédek. Tíz óra után ért véget a mise, mely után a menet ugyanazon sorban vonult vissza a Beltordateczán és Főtéren át a plébániatemplomba, mindenütt az ezerekre menő nézőközönség sorfala között.

— **Az ünnepélyes nagy mise.** A mint a körmenet beérkezett a plébánia templomba, a papság az apostoli kereszt elővitele mellett, testületileg vonult a plébánia épülethez, hogy az ott tartozkodó *Schlauch* Lőrincz bibornokot a templomba vezesse. Mikor *Schlauch* püspök teljes bibornoki díszben megjelent a plébánia lak kapujában, megszólaltak a templom összes harangjai s a papság vezetésével a közönség élénk érdeklődése közt vonult be a templomba. Mikor belépett, a kóruson elhelyezett zenekar riadót játszott, majd a kolozsvári dalkör énekelte az „*Ecce sacerdos magnus*.” A bibornok a papság sorfala között vonult át a szentélybe. Ekkor levetette biboros ruháját s magára vette a fényes mise mondó ruhákat. Mire kezdetét vette az ünnepi nagy mise, melyet a bibornok mondott. Mise alatt a kolozsvári dalkör a katona zenekar kísérellel énekelte. A mise alatt az öt püspök és a kanonok segédkeztek a bibornoknak, a ki a mise végén kiosztotta a *pápai áldást*. Mise után dr. *Wolafka* Nándor püspök tartott szentbeszédet. Ezután a bibornok az összes papság kísérellel mellett harangzúgás

közt vonult ki a templomból plébánián levő lakására. Az isteni tiszteltnek fél egy óraker volt vége.

— **Tisztelgések a bibornoknál.** Ma délben az isteni tisztelt után lakására tért *Schlauch* Lőrincz bibornok, elsősorban a r. kath. igazgató-tanács és a statusgyűlés előkelőbb tagjainak tisztelgését fogadta, kiket báró *Jósika* Samu volt miniszter, a status világi elnöke vezetett, s a ki a status nevében rövid beszéddel üdvözölte a bibornokot, a ki igen szívesen fogadta a tisztelgőket, s néhányat közülük bemutatott magának. A status tagok tisztelgése után *Mayer* Edmund altábornagy kolozsvári hadosztályparancsnok és *Palkovics* József altábornagy, honvédkerületi parancsnok tisztelgtek a bibornoknál az összes fegyverembeli katonaság nevében.

— **A reformáció emlékünnepe** a **b-magyar-u. evang.** templomban is meg fog tartatni f. hó 29-én vasárnap 10 óraker. A rákövetkező kedden pedig u. m. f. hó 31-én, mint a reformáció tulajdonképi emléknapja lesz a *mindkét nembeli evang. tanuló ifjuság* reformáció ünnepe — megfelelő programmal. A tanítás e napon az evang. tanulóokra nézve szünetelni fog.

— **Czetz tábornok szembaja.** Szomorú hírt közölnek Czetz tábornok gyermekei édes atyjukról. A 80 éves generalisának szemén hályog keletkezett, a mit operálni kell. E miatt a családnak nagy az aggodalma. Mindamellelt reményt nyújtanak arra nézve, hogy Czetz tavasszal, fia és egyik leánya kísérellel hazajön.

A tábornok gyermekeinek levele, melyet dr. Czetz Leó fia franczianyleven írt szept. 27-én adott postára, ma érkezett meg.

A levél az erekljmuzeum egyik tisztviselőjéhez érkezett s szövege, magyar fordításban, a következő:

Kedves Urunk és Barátunk!
Ámbár nincs szerencsém személyesen ismenni, ne lepje meg önt levelünk, minthogy bizonyára tudja, hogy Czetz tábornok fia ismerik az ön levelezését atyjukkal és nagyon le vannak kötelezve mind önnek, mind a kolozsvári Orsz. Történelmi Ereklye Muzeum igazgató-ságának atyánk iránt tanúsított szeretete kifejezéséért, a melynek eredménye lett az évi nyugdíj, melyet a magyar miniszterelnök részére megszavazott. E nyugdíjat a mi kedves atyánk halálával fogadta el, hogy megkísérelje abbéli régi vágyának teljesítését, hogy szülő hazáját vizsgálassa.

Már nagyon rég óta kívánczik atyánk hazájába vissza és óhajtuk mi is meglátogatni Magyarországot; de szerencsétlenségek és a családban előforduló betegségek, melyek nekünk sok költséget okoztak, lehetetlenné tették nekünk a terv megvalósítását. Most azonban tekintettel a magyarok e gyönyörű intézkedésére atyánk iránt és azzal a segítséggel, melyet nekünk ennyi jó indulattal ajánlanak, minden erőnkkel azon leszünk, hogy önök a jövő év április májusában meglátogassuk. Előbb azért nem tehetjük, mert a tél nagyon alkalmatlan atyánknak elannyira, hogy még abban is megakadályozza, hogy a házból is kimozduljon, a mint ez, ezen a télen most is megtörtént. Biztosíthatjuk önt, hogy a kolozsvári hazafiak szeretetének látható jelzői nekünk igen nagy örömet adtak annyival is inkább, mert enyhítették atyánk súlyos baját: ő t. i. épen akkor fektült súlyos mellhártya és tüdőgyulladásban, mondhatjuk, hogy az az értesítés, vissza adta őt az életnek és nekünk.

Jelenleg általában jól érezné magát, de nagyon aggodunk szembaja miatt.

Azt kellene megtudnunk, hogy megoperáltassuk-e a jobb szemét, a rajta levő cataracte (külső hályog) miatt, mert a bal szemé is szenved és atyánk majdnem semmit sem lát. Ki kértük a legjobb orvosok tanácsát, hogy a sikert, a mennyiben lehet, biztosítsuk.

Higye el, kedves uram, hogy nagyon levagyunk kötelezve atyánk iránti szeretetéért és kérjük, küldje el nekünk arczképét, hogy azt, mint egy igaz barát emlékéit őrizhessük. Mi is el küldjük a miénket és férjes nővérünkét, a ki nemsokára szintén fog önnel írni.

Fogadja, kedves uram, szeretettünk kifejezésének jeleit.

Leon de Czetz
Czecczília Criszztina Czetz y Kiozár.
Atyánk czime és a miénk a következő.
General Juan Czetz
Dr. Dr. Leon Czetz

Süd-Amerika.
Republica Argentina.
Buenos-Aires Cordova. 1897

— **Bem tábornok újabb győzelme.**

Azt mindenki tudja, hogy az öreg Bem apó 1848—49-ben úgy verte a németet, mint a két fenekű dobot. Tegnap örvendetesen tapasztaltuk, hogy most, halála után 50 év múlva is megtudja védeni az ő vitéz katonáját. Szabó Samu tanár is az ő katonái között tartozott. Főhadnagyi ranggal küzdött Kinevezése pontosan be van vezetve Bem tábornok ma is meg levő parancskönyvébe. Hősies viselkedéséről a kökösi csatában a hol Gábor Áron ágyai mellett elesett, említés van téve báró Orbán Balázs székely föld leírása ezinü, 1869-ben megjelent művében is. Több bajtársa, kikkel együtt küzdött, ma is él. Ezek közé tartozik a hidvégi ev. ref. pap Nagy Sándor is. Ez élő tanukkal és a tiszta tényekkel szemben néhai Szász Domokos püspök fia, Szász Károly, br. Podmanitzky Frigyes és Mikár Zsigmond aláírással a tegnapi sajtóper rendjén egy nyilatkozatot csatolt be, a melyben e két ur megtagadja Szabó Samu honvédségét. Ezt állítást Bem apó

parancskönyve a törvényszék előtt, a tegnap délutáni tárgyaláson alaposan leczáfolta.

Podmaniczky Frigyes bárónak e leczáfolt bizonyítványával érdemes lesz tüzetesen foglalkozni.

— **Bartha Miklós és az állami telepítvények.** Darányi Ignác koresk. miniszter ankkett hívtott össze az állami telepítvények ügyében. Ez ankkettre meghívta Bartha Miklós országgyűlési képviselőt is. Bartha Miklós most a helyszínen tanulmányozza a telepítvények viszonyait. A napokban lent járt a Mezőségen Nagy-Sármáson, a hol 3 napot töltött a telepítési viszonyok tanulmányozásával. Közlekebből Keskemet és Torontálmegye telepítvényeit tekintti meg.

— **Tűzvész.** Nagy tűz volt tegnap d. u. Kolozsvár közelében Szász-Fenes községében Degyelán Péterné házában. A tűz a csüben keletkezett s a széna és szalma csakhamar lángtenger lőn s a tűz átesapott Mokán Juon és Mihálynak a telkére. A község fecskendője, melyly mint már említettük a birtokosok trágyalevet szokták szivattyuzni, ismét nem volt használható állapotban. Viz sem volt s így a megérkezett gyalui tűzoltóság nehéz küzdelmet állt ki. Telefonon kihívták a kolozsvári tűzoltóságot is, mely csakhamar a helyszínen termelt és Solymosi Olivér osztályparancsnok vezetésével serényen munkához látott. A tűzszínhelytől mintegy 80 méterre bővízü kutat találtak, erre szerelték a fecskendő. Három órai megfeszített munka után lokalizálták a tüzet. A fáradt tűzoltókat munka után Szabó József nagybirtokos, főrendiházi tag kenyérral és borral vendégelte meg, a mi a kimerült embereknek nagyon jól esett. A tűz színhelyétől éjféltkor vonultak vissza a kolozsvári tűzoltók.

— **A kolozsvári kereskedelmi és iparkamara** 1899. évi október hó 27-én (pénteken) d. u. 4 óraker közgyűlést tart, melynek napirendjére 22 tárgy tűzetett ki.
— **47 % potadó.** Lapunk más helyén közöljük Kolozsvár város jövő évi költségvetési előirányzatának főbb adatait, melyekből szomorúan tűnik ki, hogy a költségvetésben 157,798 frt és 52 krajczár deficit mutatkozik. Bizony ez elég sok egy ilyen szegény városnak, s hogy az egyensúlyt a bevétele és kiadása között helyreállíthassa, kénytelen **47 %** potadót kivetni. S ha csak ez a **47 %** volna, azt még talán valahogy elbírnák, de ha hozzá vesszük az utadót, járdaadót, vízadót stb, bizony nem 47, hanem majdnem 100 procent potadót fizetünk.

— **Mária Dorothea egylet felolvasása.** Heinrich Józsa, képezdei igazgatónő fog tartatni felolvasást szombat, 28-án d. u. 5 óraker a városi ház dísztermében a M. D. E. javára. Címe: *Komédiák és tragediák a gyermekvilágban.*
— **Egy fegyelmi-ügy vége.** Még a szomorú emlékü Bánffy-kormány végnapjaiban történt, hogy Deésy Zoltán, Maros-Tordamegye kitünő alispánját, a ki a beállott ex-lex állapotban a megvétel tartása részére átutalt államsegély felvételét megtagadta, — e hazafias tényeért az akkori belügyminiszter *fegyelmi eljárás alá fogta.* A fegyelmi eljárás lejárato meggyeforum felmentette az alispánt, a kinek ügyében nem régen a belügyminiszter is meghozta a véghatározatot, a melylyel a fegyelmi eljárás teljesen felhagyta Deésy Zoltánnal szemben. Maros-Tordamegye őszi közgyűlése a napokban vette hivatalosan tudásul a belügyminiszter döntést és annak kapcsán elismerését és bizalmát nyilvánította a derék alispán irányában.

— **Aranytermés Verespatakon.** Ilyen czímen lapunk egyik múlt hónapban megjelent számában rövidke cikket írtunk a verespataki kincstári bánya aranyterméséről. A cikkre vonatkozólag most következő levelet vettük:

Tisztelt szerkesztő ur!
Szeptember 15-ikén az *Ellenzék* 211-ik számában a *Mindenféle* rovatban egy cikket jelent meg e czímen: „*Aranytermés Verespatakon.*” A cikket többek közt személyemről dícsérőleg emlékezik meg. Főlkérem igen tisztelt szerkesztő ur, tudassa velem, ki írta azt a cikket, mert azzal gyanúsítanék, hogy én vagyok a szerzője. A ki ismer, tudja, hogy csaknem 20 év óta szolgálom a kincstárt itt Verespa takon, de magamat nem szoktam dícsérni. Ha ennyi évi fáradozásomért némi elismerésre számíthatok, azt csak főlebbvalómól várom.

Tisztelettel
Kőmives János.

A gyanúsítók megnyugtatóására ki kell jelentenünk, hogy a cikket lapunk egyik munkatársa írta. Egy verespataki ember járt itt Kolozsvárt, s az beszélt arról a termésaranyról, nem is számítva arra, hogy munkatársunk megírja. Hogy beszéde közben *Kőmives* Jánosról *elismertőleg nyilatkozott*, s munkatársunk ezt megírta: arról Kőmives János nem tehet.

— **Szász Lajos halála.** A nagyidők egy derék harczoza vetett önkézével véget életének tegnapielőt Kolozsvárt. Szász Lajos ev. ref. tanító dobta el magától az életet. Elhunytáról tegnap már megemlékezünk. Szász Lajos Küllüllömegyében Sász-Bányán 1831-ben született.

Tizenhétéves korában lépett a szabadságharcba s az ifjúkor halált megvető bá-

torságával a 15. Mátyás-huszar ezredben, mint egy fiatal oroszán küzdött. Személyes bátorságáért az alig sorduló gyerek ifjut tizedessé léptették elé.

Részt vett a magyar Thermopilénél, a vöröstoronyi szorosnál 1849. jul. 20-án vivott ádáz ütközetben, hol a tiszzeres muszka haderőt reggeltől alkonyatig tartoztatta fel Iház Dániel ezredes parancsnoksága alatt a maroknyi magyar haderő. S mindaddig küzdöttek, míg utolsó ágyujuk is szét nem patant, s a honvédek egy nagyrésze elesett.

Ekkor bevonultak az akkor török fenhatóság alatt álló Oláhországba. A honvédek e halált megvető küzdelméről, ritka önfeláldozásáról az orosz hadi jelentések a legnagyobb elismeréssel írnak. (Lásd Szász Lajosra s a vöröstoronyicsatára az 1848—49 Történelmi Lapok 1893. évi folyam 49. 50. lap, 1894. évi folyam 86. 152. 161. 162. lapon foglalt adalékokat.)

Szász Lajosnak közvetlen tisztje volt *Kimizsy* István huszártiszt, a kinek az emigrációról írt naplóját a Történelmi Lapok 1894. évi folyam a közölte, s külön kötetben is kiadta.

Szász Lajos a sereggel Vidinbe belebozott. Innen 1849. nov. 16-án került kiéhezve, beteg, a temesvári Józsefstadi kaszányában a sorozó bizottság elé.

Az elhunytól a családon kívül a kolozsvári egyház presbiteriuma is adott ki gyászjelentést. A kolozsvári orsz. tört. erekljmuzeum gyászjelentésén az öreg harczo magyar ruhás arczképe látható.

Szász Lajos a kolozsvári belfarkas-utczai templomnak kántora, a ref. leányiskolának tanítója és az egyháznak presbitere volt.

Nyugodjék békével!

— **Az angolok veszedelme a Fokföldön.** Az angolok diadalmai mámorát hamar követte a kiábrándulás. Ma már senki nem hisz még Londonban sem az angolok kettős győzelmében és jóízű humorral fogadják mindenütt azt a körmönfont frázisát egy hadi jelentésnek, hogy Yule tábornok hátrább helyezte táborát jobb védelmi pozícióba. Ha ez uem futást jelent, akkor az egykori híres osztrák Rückwärts-Concentrierung is diadalmai tény vala. Tény, hogy Yule tábornok Dundeeből visszavonult — otthagynva a sebesülteket és orvosait — és összeköttetést keresett a glencoei táborral; egyszerűbb nyelven: Yule Dundeeből Glencoe felé menekült. De mivel épen Glencoenál katasztrófa érte az angolokat, világos, hogy Yule tábornok nem találta meg a keresett összeköttetést. Az a másik tény pedig, hogy White tábornok „folyvást tartja magát Ladysmithben”, azt mutatja, hogy White tábornok kénytelen volt az eladslagteit diadal után visszavonulni Ladysmithbe, s így az a diadal sem lehetett valami igen nagy.

Tanügy.

A városi „*Fröbel-intézetben*” a városn nagy mérvben uralkodó vörhény-járvány miatt *november hó 10-éig nem tartatik foglalkozás.* — A Fröbel int. igazgatósága.

Gabona árak.

A mai hetivásáron a gabona árak a következők voltak:

Buza	métermázsánként	6 frt 50 7 frt 20
Rozs	"	5 frt — 5 frt 40
Zab	"	3 frt 70 4 frt —
Árpa	"	4 frt 50 5 frt 50
Kukoricza	"	4 frt 70 5 frt —

LEGUJABB.

Az „Ellenzék” táviratai, telefon tudósításai és sürgöny-levelei.)

Franczia diákok Szebenben.

Bpest, okt. 26.

A román nyelv megtanulására ujabban két franczia diák: Lucien André és Jacques Lemonie érkezett Nagy-Szebenbe. Mindaketten tanítványai Picot párisi tanárnak, a ki annak idején a „Voci latine” (Latin hangok) hírhedt magyar ellenes albumot aláírta. Van Nagy-Szebenben egy harmadik franczia diák is; Maitonne Emánuel, a ki a rennesi egyetemen geologiai studiumra készült. Maitonne hosszabb ideig tartozkodott Romániában, most pedig az erdélyi havasok geologiaját tanulmányozza.

Metianu és Mocsonyi.

Budapest, okt. 26.

A magyarországi román körökben nagy érdeklődéssel tekintenek azon ál-

togatás elé, melyet Metianu román metropolita legközelebb Mocsonyinnál, a románok vezérferfiánál tenni szándékozik. A metropolita Mocsonyit ennek kápolnái birtokán Torontálmegyében fogja felkeresni és ez alkalommal vele azon kérdéseket megbeszéli, melyek a legutóbbi időben a magyarországi románok jövőndő politikai magatartására nézve előtérbe léptek és megoldásra várnak.

A franczia összeesküvők pöre.

Páris, okt. 25.

A Havas-ügynökség jelentése szerint Bernardi főállamügyész az összeesküvők ügyére vonatkozó vádindítványában Monicourt, Parseval és Girard ellen visszavonja a vádat, ellenben föntartja a vádat az összeesküvésben vagy tervezett merényletben való részvétel miatt Frechencourt, Gixoupaye, Bourmont, Ramel, Dérouléde, Barillier, Ballière, Guérin, Dubuc, Brounet, Cailly, Godefroi és Rabran-Pontevé ellen. A megszökött vádlottakra nézve a tárgyalás elhalasztását kéri a főügyész.

Képviselőválasztás.

Szécseny, okt. 25.

Szctitovszkyt egyhangulag megválasztották orsz. képviselőnek.

Felakasztotta magát.

Arad, okt. 26.

Molnár János mikalakai iparossegédet lecsukták egy csekély vétségért. Mikor kiszabadult, szegyenében felakasztotta magát.

Elhunyt esperes.

Szarvas, okt. 26.

Achim Ádám esperes meghalt. A sajtó sokszor támadta panszla-vizmusért.

Ő alapította a kenderesi egyházat, melynek 200 holdat hagyott.

Borzasztó gyilkosság.

Békés, okt. 26.

Zsiga Lajos szöváltásban **megölte anyját és leányát.** Anyjával borzasztóan dulakodott, utóbbi hasát földmetszette, torkát elvágta.

Mikor azt Lajos fia látta, elmene-kült a rendőrségre.

A gyilkos **magát is megölte.**

Sztrájkoló mosóleányok.

Bécs, okt. 26.

A mosóleányok általánosan sztrájkolnak.

A burok győzelme.

London, okt. 26.

A burok elfogtak **200 angol huszárt, 9 tisztet.**

Hegedüs Fiumében.

Fiume, okt. 26.

Hegedüs ma több, mint 200 küldöttet fogadott.

Jókai visszatért.

Bpest, okt. 26.

Jókai Mór szicilliai utjáról visszaérkezett.

Török József meghalt.

Bpest, okt. 26.

Török József az ismert nevű gyógy-szerész meghalt.

NYILTTÉR.

Tisztelettel értesítjük a helybeli és vidéki vevőinket, hogy

üveg és porcellán üzletünket belközép-u. 15. szám alól **Főter 30. 31 sz.** (*Status-palota*) helyeztük át és legujabb felszereléssel mai napon megnyitottuk.

Kérve a n. é. közönség ez ideig tanusított b. pártfogását, vagyunk kiváló tisztelettel

3—4

Frank-Kiss János fiai.

Szegénysorsuak

ingyen fogtömés és foghuzásban részesülnek

Kedden és szombaton d. u. 2—3 óráig

Külmonostor-utoza 20. szám.

Dr. Hőnez Kálmán

egyet. m. tanár.

16—20

Hirdetések.

5889—1899 szám.

1027. 1—1.

Faeladási hirdetmény.

A kolozsvári m. kir. erdőigazgatóság területéhez tartozó laposnyai erdőgondnokságban az „A” üzemsztyál I. II. és V. vágássorozataiban, valamint az iszticsói erdőgondnokság „A” üzemsztyáljának II. vágássorozataiban a fennálló üzemtervek szerint az 1899. évtől kezdődőleg az 1903. év végéig évenként termelendő és a herbusi kincstári faraktárba leszállítandó fenyőszál és rönkfaanyag az 1901. év kezdetétől az 1904. év végéig terjedő öt éven át való eladása, valamint a herbusi gőzfűrészeknek 1900. évi július hó 1-től öt évre való bérbeadása iránt **1899 évi december hó 7-én d. e. 11 órakor** Kolozsvárt az erdőigazgatóság hivatalos helyiségében írásbeli zárt ajánlatok útján nyilvános árverés fog tartatni.

A rakhelyen eladás alá kerülő faanyag kikiáltási ára és a gőzfűrész évi hasznbéré a következők:

Az eladási hely megnevezése	Köbméterenkénti egységár								A gőzfűrész után fizetendő évi haszonbér	Bánatpénz		Megjegyzés	
	Tulajfa és szalma	Középen átfűrt tulajfa	Rönkfa										
			16–24 cm. és timeter		25 cm. és vastagabb								
			Felső átmérővel										
			k.	f.	k.	f.	k.	f.					k.
A herbusi gőzfűrész mellett levő faraktár	10	40	5	80	7	40	9	40	6000	—	25000	—	Az évenként eladás alá ke- rülő famennyi- ség mintegy 20.000 m ³ -re tehető.

Az árverési általános és a részletes szerződési feltételek 1899 évi november hó 1-től kezdve a földmívelésügyi m. kir. miniszterium erdészeti főosztályában, a kolozsvári erdőigazgatóságnál — és a herbusi faraktárgondnokságnál — a hivatalos órákban megtekinthetők, az ajánlathoz való csatolás végett szükséges nyomtatványok ugyanott megszerezhetők s ugyanakkor az ajánlatok helyes szerkesztése és a bánatpénz letételére nézve is felvilágosítás adatik.

Oly ajánlatok, a melyekben a megállapított feltételektől eltérő kikötések foglaltatnak — avagy utóajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Kolozsvár, 1899 évi október hó 21-én.

M. kir. erdőigazgatóság.

Frank-Kiss János Fiai

Kolozsvárt, főter 30—31.

Tisztelettel értesítjük a n. é. közönséget, hogy
üveg-, porcellán- és lámpa kereskedésünket
valamint

Kályhagyári raktárunkat

Főter 30—31. sz. uj Status palota helyeztük át és a mai napon a legválasztékosabb berendezéssel megnyitottuk.

A pontos kiszolgálatra, olcsó árak mellett legnagyobb gond fordítatik.

Kiváló tisztelettel
1019. 3—4.

Frank-Kiss János Fiai.

Eladó gőzszénasajtó
naponta 300 métermázsa munkaképességgel,
teljesen jókarban.

Értekezhetni **Meisel Kálmánnál Tordán.**
1026. 2—6.

Üzlet megnyitás!

Van szerencsém a mélyen tisztelt közönség becses tudomására hozni, hogy a **róm. kath. egyházközség** **ujjonnan épült palotájában** (a szentegyház-utca előreszén) egy a jelenkor igényei-
nek egy tisztaság, kényelem valamint egészségi szempontból is minden tekintetben megfelelő

Fodrász-üzletet

nyitottam. Ugyisintén tisztelettel jelentem a becses hölgyközönségnek, hogy üzletemben az egyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelű hajmunkákat pontosan és mérsékelt árban készítem el. Szolgáljon bizonyítékul a fővárosban 9 évig jóhírben álló üzletem, valamint jó és szép munkáért az ezredéves országos kiállítás elismerő oklevele, melylyel Erdélyben egyedül lettem kitüntetve.

Mindzek után legyen szabad a nagyrabecsült közönség figyelmét új üzletem megnyitására felhívni és pártfogását kérni

kiváló tisztelettel
Schlezák József
fodrász.

983. 4—4.

Tisztelettel van szerencsém a n. érd. közönség tudomására hozni, hogy október 1-től Kolozsvárt, főter 19. szám alatt

női divattermet nyitottam.

Hosszu éveken át külföldön folytatott sikeres működésem predestinál arra, miszerint a n. érd. közönséget felkérhessem, szükséglet esetén n. becsü bizalmával megtisztelni kegyeskedjék, főtörékvesem az leendő, szép, divatos és pontos munkákat jutányos árak mellett készíteni.

Midőn még bátor vagyok felemlíteni, hogy műtermemben állandóan mintákat tartok a legfinomabb s legdivatosabb selymek és szövetelekből — ajánlom magam és kegyes pártfogásáért esdve

Kiváló tisztelettel
960. 6—6.

INDIG MÓR
női szabó, főter 19. sz.

Vidéki megrendeléseket gyorsan és pontosan teljesítek.

K Ö S Z V É N Y,

(R H E U M A)

biztos gyógyulás a dr. SZANA-féle

rheuma-gyógy-ruha által.

Karra 1.20, lábra 1.50, térdre és lábszárra 1.50, vállra 1.20, hátra 1.80, ing 4.20, nadrág 4.— Tudományos orvosi fejtegetés a berlini „Zeitschrift für Kranhenpflege”-ben, Számos elismerő oklevél orvosoktól és gyógyultaktól. Árjegyzéket ingyen küld a

Nemezyár Részvénytársaság Temesvár, 35.

Kivonat az elismerő levelekből.

Nemezyár Temesvár. Én magam is köszvényben szenvedek és az ön dr. Szana-féle gyógyruhája legjobban megfelelt, azért felkérem további 3 db beküldésére stb.

Dr. M. Zimmermann München (Bajorország) Goethe-ut 23.

Nemezyár Temesvár. Az ön dr. Szana-féle gyógyruháját nagyon jó-nak tartom.

Dr. Weisz Ede fűrdőorvos Pöstyénben (Felsőmagyarország.)
1028. 1—26.

É r t e s í t é s!

Arról értesültem, hogy három évtizeden át a legnagyobb közmegeledésre működő és a legdisztingáltabb izlést is kielégítő butorraktáromban és műhelyemben ügyim rendezéséhez szükséges rövid szünetet többen, kényeztetésére irányuló roszindulatú bohócművekkel ama híresztelésekre használták fel, hogy e régi 30 éves működésem teréről végleg visszaléptem, nyugalemba vonultam, dolgozni már teljesen képtelen vagyok, munkát többé fel sem válllok. Minthogy kiváló izlésemről és pedáns munkámról külföldön elismert nevemet megrontani másképen — pl. versenymunkával — nem voltak képesek, mindezt csak azért híresztelték és híresztelik ma is, hogy helybeli és vidéki régi vevőim, a kik mindenkör kizárólag engemet voltak kegyesek becses megrendeléseikkel kitüntetni, üzletemből e szünet alatt elszokjanak.

Éppen ezért ez igazságnak, előkelő vevőimnek és a magam önértetének tartozom e tendenciózus rágalmak dementálásával. A mit sietek is tenni ama tiszteletteljes kérés által, — hogy szíveskedjenek személyesen meggyőződni egy próbarendelés által az összes állítások ellenkezőjéről — mely alkalommal befog bizonyosodni, hogy képes vagyok pedanteria, pontosság, tisztaság, tartósság, izlés jutányosság tekintetében versenyezni a hazai és külföldi legelőkelőbb cégekkel éppen úgy, mint eddig, sőt nyugodt lelkiismerettel állíthatom, hogy ezentul még sokkal inkább.

Azonban nehogy félreértessem. Nem dicsekvésképen teszem ezt az ajánlatot, hanem a félrevezetett nyilvánosság felvilágosításául.

Ezek után van szerencsém jól ismert cégemet ismét nagyrabecsült jóindulatukba ajánlani, különösen új berendezések, garnitúrák kibővítése, bevonása, mindennemű javítása, átalakítása, vagy becsérelése tekintetéből. Ugyisintén bátorodom felhívni becses figyelmüket új, vagy régi butorokat „moly mentesítő” preparatumomra, melylyel több évi módosítás után a legbiztosabb eredményt értem el.

Becsés megrendeléseiket kérve maradok líváló tisztelettel

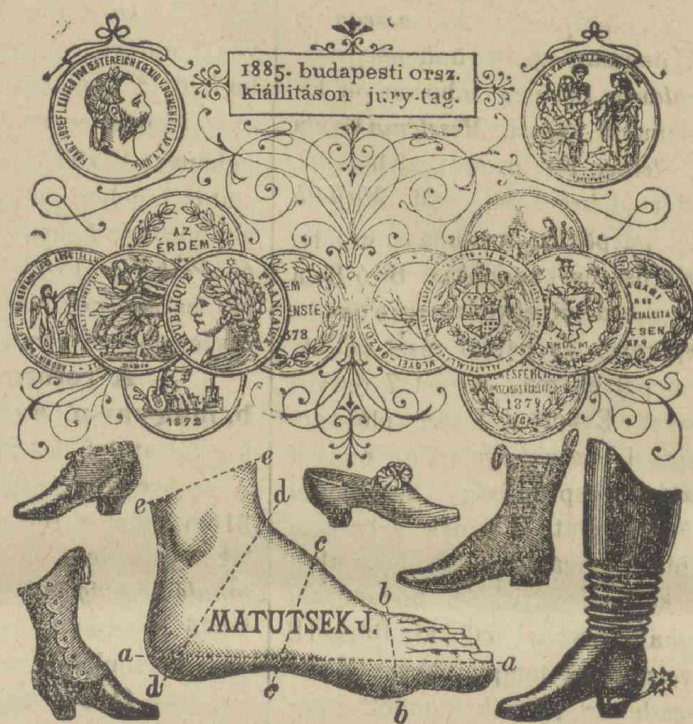
415.40—*

Duchony János és fia.

MATUTSEK JOZSEF

férfi, női és gyermek cipész-üzlete

Kolozsvárt, Főter 2. sz.



Megrendelések beküldött mérték, vagy lábbeli-minta után a legjobb anyagból és dívat szerint lehetőleg gyorsan teljesítettnek.

257.66 x.)

Igen sok külföldi, francia, angol és német szer van hirdetve és ajánlva fiatalemberek részére csőbántalmak és folyások ellen.

Mindazon esetekben, a hol Santal-olaj használata orvosilag javasolva van, a legcélszerűbb és legjobb a

Santal-Egger

alkalmazása, mely a legjobb minőségű kelet-indiai Santal-olajból készült és az orvos urak által rendeltetik.

Egy üveg ára 1 frt 50 kr., postán bérmentve, a pénz előleges beküldése mellett 1 frt 70 kr., 2 üveg 3 frt 20 kr., 3 üveg 4 frt 50 kr.

Gyógyszertár a „Nádorhoz”, Budapest, VI. ker.,
Váci-körut 17. szám. 975. 2—40



Kecske-méti arckenőcsöt,

mely rövid használat után minden szeplőt, májfoltot, himlőhelyet, pörrenéseket és egyéb kellemetlen kitételeket biztosan eltávolít. Az arc szép, fiatalos és egészséges árát nyer tőle, a napbarnítástól megvédi. Külön hatása már néhány nap múlva észlelhető, egyszeri próba is elegendő, hogy ezt bárki örökre megkezdje. Hatása a kecske-méti növény-származékkal oly meglepő és elismert, milyet e téren sejtető-szor még el nem ért és fölül nem múlt. Egyik jó tulajdonsága, hogy aktívnas utóhatása sokasom lesz. Egy üveg ára használati utasítással 50 kr.

50 kr. — Egy darab kecske-méti növény-származék 32 kr.

Hajnal-szesz.

Biztosan meggyógyít minden fájdalmat, így köszvény, reuma, csontfájdalom, fejfájás, migrén, fogfájás, fül-fájás és hátfájás ellen a legbiztosabban ható gyógyszer. Még alig volt eset róla, hogy számos, sikertelenül használt szer után a hajnal-szesznek enyhítő hatása ne lett volna. Sok ezer elgyomorodott beteg, köztük már azon emberek teljes gyógyulását. Egy üveg ára használati utasítással 50 kr.

Raphat: **Farkas Ignác**

„Mátyás király” című gyógyszerárában Kecske-méti és minden nagyobb vidéki gyógyszerárakban.

Főraktár Török József gyógyszerár Budapest.

170. 5—10.